

6. Reiter RJ, Korkmaz A. Clinical aspects of melatonin. Saudi Med J. 2008 Nov; 29(11):1537-47. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/18997997>
7. Reiter Russel J. ; Dun Xian Tan; Burhardt Susanne ; Manchester Lucien C. ; Melatonin in plants, in nutrition reviews ; 2001, Ed: international Life Sciences Institute; vol.59, no 9, p. 286-290 (47 ref.) ; ISSN :0029-6643 Fiche INIST CNRS (<http://cat.inist.fr/> a Modelle =Afffichen & cpsidt =14073216
8. Tratat de biochimie medicală – Elena Cristea-Popa, Aurora Popescu Eugen Truția, Veronica Dinu
9. Wolkove N, Elkholy O, Baltzan M, "Sleep and aging: 2 Management of sleep disorders in older people" CMAJ: Canadian Medical Association journal-Journal de l' Association medicale canadienne, volume 176, no.10, p. 1449-54 pmid: 17485699
10. www.managementinpractice.com
11. www.melatonin.com
12. www.sanatateata.com
13. Бюллетень экспериментальной биологии и медицины, 1998, № 1, с.12 – 14.
14. Вестник России АМН, М. Медицина, 1997, № 7, с. 51 – 54.
15. Вопросы онкологии, 1997, № 6, с. 623 – 627.
16. Журнал неврологии и психиатрии, 1995, № 4, с. 51 – 53.
17. Казанский медицинский журнал, 1997, № 6, с. 430 – 433. 24 - 26
18. Клиническая медицина, 1998, № 3, с. 15 – 18.
19. Международный медицинский журнал, 1997, № 4, с. 82 – 84.
20. Ром-Буюгославская Е.С. Эпифиз (пинеальная железа) в норме и патологии, Сов. Мед., 1981, № 8, с. 68 – 73.
21. Российский журнал гастроэнтерологии, гепатологии., 1998, № 2, с. 85.
22. Руководство по клинической эндокринологии., Изд. «Питер Пресс», 1996, стр. 388 – 393.
23. Экспериментальная и клиническая фармакология., 1997, № 4., с. 46– 49. ., 1997, № 5, с. 40 – 43. , № 6, с.71 – 77

ASPECTELE PSIHO-SOCIALE A FAMILIEI DE ORIGINE ÎN FORMAREA PATERNULUI EDUCAȚIONAL RESPINGĂTOR

Vladimir Sterpu, Veronica Bîlici, Svetlana Ocatova
Catedra Psihiatrie, Narcologie și Psihologie Medicală,
USMF „Nicolae Testemițanu”, SCP IMSP MS RM

Summary

Psycho-social aspects of an parental family in formation of rejective parenting

The article shows the correlation between the culture and material levels of depressive patients' parental family with a style of parenting – acceptable or rejective. The correlation is positive in case of acceptable parenting and negative in rejective parenting.

Rezumat

În articol sa demonstrat corelația între nivele de cultură și starea materială familiei de origine și paternele educaționale acceptabile sau respingătoare în copilărie la pacienți depresivi. Corelația este pozitivă în cazul paternului acceptabil și negativă în cazul paternului respingător.

Actualitatea

Abilitățile și capacitatea emoțională a părinților de a-și crește copiii cu succes nu se moștenesc. Aceste abilități sunt mediate, dezvoltate și organizate de creier în primii ani de viață și au la bază modul în care au fost crescuți părinții. Abilitățile necesare pentru a răspunde la

nevoile copilului sunt accesibile adulților care s-au bucurat în copilăria mica de sprijin, siguranța și grija. Este posibil ca părinților să le lipsească aceste capacități în diferite grade. Multe lipsuri sunt minore, dar se pot amplifica exagerat în orice situație stresantă din mediul familial sau din relația cu copilul.

Relațiile între părinți și copii presupun un mecanism deosebit, filtrat social, ele au la bază statuarea comunicării în care se realizează un model, un patern de conduită. În cadrul acestor relații părinții încearcă și de multe ori mulți dintre ei reușesc să socializeze copiii, contribuie la modificarea și perfecționarea stilului de interrelaționare din copilărie; ambele părți ale ecuației au nevoie de deprinderi, abilități sociale pentru facilitarea intercomunicării.

Relațiile interpersonale cu părinții au un rol pivotal în dezvoltarea individului și a tipului de relații pe care le va stabili ulterior cu alți indivizi de-a lungul vieții. Multe din „datele interne” ale fiecărui individ se capătă în cadrul acestora relații primare. Modul în care reacționează părinții față de copilul lor va modela în bună măsură abilitățile și capacitatea cognitivă în curs de dezvoltare a acestuia. Fundamentul rezistenței la stres a unui individ se găsește în grija și afecțiunea pe care i le au arătat părinții în copilăria lui.

Formele neadaptive comportamentului parental includ respingerea și refuzul emoțional față de copil. Teoria acceptării-respingerii părintești (TARP) este o teorie de socializare care încearcă să explice și să prognozeze consecințele majore ale acceptării și respingerii părintești pentru dezvoltarea comportamentului, funcțiilor cognitive și emoțiilor a copiilor precum și pentru funcționarea personalității adulte pretutindeni. Tot așa TARP încearcă să prognozeze antecedentele majore psihologice în formarea personalității printr-o parte social vulnerabilă, prin altă parte vulnerabilă formării tulburărilor mintale.

Multe studii recente s-au axat pe investigarea unor aspecte, speciale în interrelația părinți-copii, incluzând raportul satisfacție-conflict, relațiile frate-sora, relațiile cu mama, relațiile cu tata, adolescența ca perioadă a schimbărilor relaționare; variații culturale în statuarea relațiilor părinți-copii. O serie de studii analizează abilitățile parentale de conduită, regulile ca și drepturile părinților în speranța decelării efectelor asupra educației, asupra creșterii și statuarii unor stiluri, moduri de comportament. În fond, mulți autori scriu despre binomul „acceptare – respingere” ca fiind cel mai important în interrelația părinți-copii. Studii arată conexiunea respingerea părintească percepută în copilărie cu depresie la adulți (Oliver & Whiffen, 2003), adaptarea psihologică joasă și la tineret urbani (Turner, Sarason, & Sarason, 2001), și cel rural (Veneziano, 2000), depresia postpartum (Crockenberg & Leerkes, 2003), adaptarea școlară (Dopkins & Neitzel, 2003), abuz de substanțe psihoactive de adulți (Dunn, et. al., 2002) și adolescenți (Barnow, Schuckit, Lucht, John, & Freyberger, 2002), depresia unipolară (Rohner & Britner, 2002), reacție la stres în vârsta adultă (Luecken, Apelhans, Kraft & Brown, 2006), anxietate la copii (Wood, McLeod, Sigman, Hwang, & Chu, 2003) și adolescenți (Yazdkhasti & Harizuka, 2006; Hale, Engels, & Meeus, 2006), conflicte între generații (Stimson, Tyler, & Hoyt, 2005), agresiunea a adolescenților (Akse, Hale III, Engels, Raaijmakers, & Meeus, 2004), teamă de a comunica (Kelly, et al, 2002).

Diferite aspecte ale familiei parentale au o implicare mai mică sau mai mare în dezvoltarea adultului. Dar tradițional se estimează foarte mult gradul de cultură, nivelul educațional și nivelul material al familiei de origine, deoarece acestea au o influență majoră asupra formării stilului educațional și modului de atașare părinților față de minori, formând temele interrelației „părinți-copii.”

Scopul

Evaluarea influenței unor aspecte psiho-sociale ale familiei de origine asupra formării paternului educațional respingător.

Materiale și metode

Au fost studiate 2 eșantioane de respondenți: grupa investigată și grupa de control. Primul eșantion prezintă 126 de pacienți diagnosticați conform clasificării ICD-10 și înglobează

formele ce intră în cifrul F.30 - F.39. Studiul sa efectuat în incinta IMSP SCP al RM și implică pacienții spitalizați. Grupa de control este alcătuită din 137 de respondenți, care niciodată nu au fost tratați de afecțiuni mintale și de comportament.

În realizarea acestui studiu era folosită metoda chestionării respondenților.

În scopul aprecierii la pacienți a sentimentului subiectiv de acceptare sau respingere (respingere) parentală s-a folosit chestionarul **Adult PARQ** (*Parental Acceptance Rejection Questionnaire for adult persons*).

Chestionarul este un instrument elaborat conform teoriei „Acceptării-Rejecției Parentale” (R. Rohner), care explică organizarea personalității adulte pe axa acceptare-respingere conform sentimentului subiectiv resimțit în copilărie în relația cu părinții. Chestionarul PARQ reflectă perceperea atitudinii părintelui important la vârstă ce corespunde vârstei aproximativ de 8 ani a respondentului - așa cum este ea percepută de respondent. Acest inventar are **6 scale** de evaluare, care reprezintă paterne diferite de educație parentală:

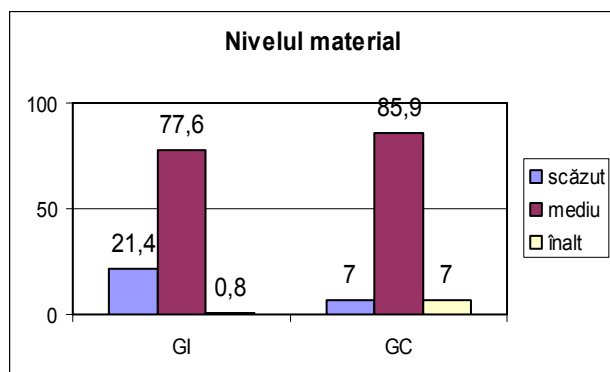
1. „Căldură/Afecțiune” (*PARQ Warmth/Affection Scale*) - scala apreciază căldura/atașarea și pasiunea percepută în copilărie
2. „Ostilitate/Agresivitate” (*PARQ Hostility/Aggression Scale*) – evaluează ostilitate părintească și agresivitate față de copil în mod fizic și/sau verbal
3. „Indiferență/Neglijență” (*PARQ Indifference/Neglect Scale*) – demonstrează indiferență și neglijență părintească
4. „Respingere nediferențiată” (*PARQ Undifferentiated Rejection Scale*) – prin ea se evaluează comportamentul antipatic și ignorant a părinților respingători față de copiii săi
5. „Controlul paternal” (*PARQ Control Scale*), – evaluează nivelul controlului părintesc asupra acțiunilor copilului, resimțit de către individ în copilărie
6. „Scorul total” (*Total PARQ Score*) – poate fi folosit pentru compararea patern-urilor educaționale a diferitor grupe etnice, culturale și naționali în studii cross-culturale și internaționale.

Chestionarul psiho-social – reprezentarea aspectelor psiho-sociali a pacienților și a familiilor lor în copilărie și în prezent.

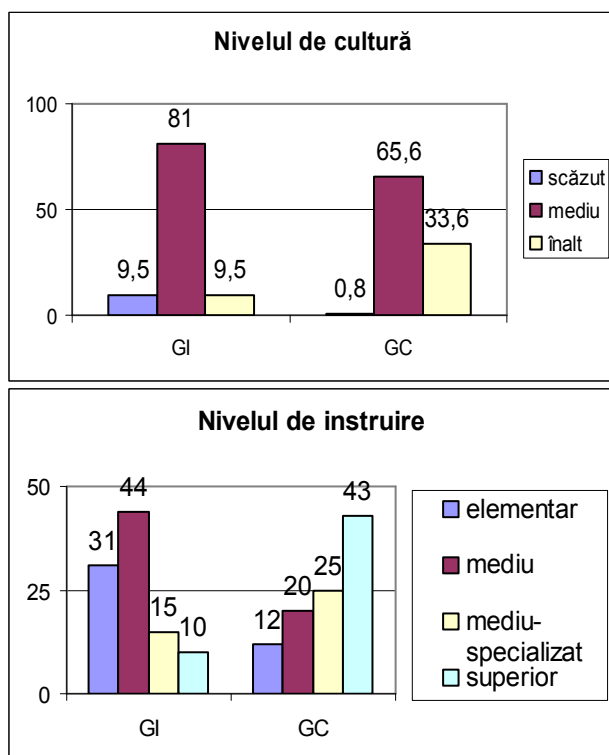
Analiza rezultatelor s-a bazat în dependentă de varianta răspunsului la întrebările din chestionarul psiho-social „Nivelul de cultură familiei de origine” și „Nivelul material a familiei de origine” cu variantele răspunsului „scăzut”, „mediu”, „înalt” și întrebării „Nivelul de instruire a familiei de origine” cu variantele răspunsului „fără studii/elementare”, „medii”, „medii-speciale”, „superioare”.

Datele obținute au fost analizate, folosind sistemul statistic analitic “SPSS 11.5 for OS Windows”. S-au folosit metodele descriptivă (estimarea cantitativă a diferitelor variante de răspunsuri - în procente) și corelațională. Corelațiile sau estimat după metoda lui Pearson. Corelația este indicată prin coeficientul de corelație r . Acest coeficient de corelație simplă, numit coeficientul de corelație Pearson, este folosit pentru a indica gradul asocierii liniare între 2 variabile, asocierea fiind reciprocă.

Rezultate

Din diagramă „Nivelul material” se evidențiază diferența evidentă pe dintr-o parte între nivelul material înalt ai familiei de origine la **grupa investigată (GI)** și **grupa de control (GC)**: 0,8% vs. 7%; și din altă parte între nivelul material scăzut ai familiei de origine la GI și GC: 21,4% vs. 7%. La fel o diferență evidentă vedem în diagrama „Nivelul de cultură”, unde raportul între GI și GC este din nou bilateral: nivelul de cultură „scăzut” raportează 9,5% de respondenți din GI vs.

doar 0.8% din GC și vice versa: 33,6% din GC au descris familia de origine ca cea cu nivelul de cultură „înalt” vs. 9,5% din GI. Diagramă „Nivelul de instruire” a arătat tendințele opuse între GI și GC: doar în 10% cineva din părinții respondenților GI au avut studii superioare vs. 43% la GC. Cu studii elementare sau fără studii au fost părinții la 31% de respondenți din GI vs. doar 12% la GC.

Tabele 1 și 2 arată corelațiile între caracteristicile familiei de origine și paterne diferite de educație parentală în ambele grupe: tabelul 1 în GI și tabelul 2 în GC. Tabelul 1 demonstrează corelațiile statistic semnificative între nivelul material și cultural cu paternele educaționale: corelație pozitivă cu paternul acceptabil și călduros (scala „Căldură/Afecțiune”) respingătoare de educație (scalele „Ostilitate/ Agresivitate”, „Indiferență/Neglijență” și Scorul PARQ total). O corelație evidentă este și între nivelul

material și cel de cultură a familiilor de origine respondenților.

Tabelul 2 prezintă corelațiile doar între caracteristicile familiei de origine. Cea mai mare corelație este dintre nivelul de cultură și nivelul de instruire.

Tab.1 Corelații între și caracteristicile familiei de origine și paternele educaționale (scalele PARQ) în GI

GI	Nivelul material	Nivelul de cultură	Nivelul de instruire
Nivelul material	1	,429(**)	0,097
Nivelul de cultură	,429(**)	1	0
Nivelul de instruire	0,097	0	1
Scorul „Căldură/Afecțiune”	,185(*)	,223(*)	0,092
Scorul „Ostilitate/Agresivitate”	-,207(*)	-,200(*)	-0,128
Scorul „Indiferență/Neglijență”	-,187(*)	-,256(**)	-0,105
Scorul „Respingere nediferențiată”	-0,108	-0,139	-0,146
Scorul „Controlul paternal”	-0,032	0,111	-0,081
Scorul PARQ total	-,221(*)	-,225(*)	-0,153

* - $p < 0,005$; ** - $p < 0,001$

Discuție

Rezultatele obținute demonstrează că loturile de respondenți au diferențe esențiale între familiile lor de origine. Mai evidentă este influența nivelului de cultură și nivelului material. În primul rând ele să percep de pacienți (lotul GI) ca legate între dânsese. Și în al doilea rând, acestea nivele corelează cu paternele de educație. Cu cât mai înalte sunt nivelele de cultură și cel material cu atât mai călduros să percepa paternul educațional parental mai puțin să întâlnească ostilitatea și neglijența din partea părinților.

În cazul GC vedem că este o tendință de a aprecia familiile de origine mai pozitiv și a vedea o legătură reciprocă pozitivă între nivelele material, de cultură și de instruire.

Tab.2 Corelații între și caracteristicile familiei de origine și paternele educaționale (scalele PARQ) în GC

GC	Nivelul material	Nivelul de cultură	Nivelul de instruire
Nivelul material	1	,343(**)	,245(**)
Nivelul de cultură	,343(**)	1	,415(**)
Nivelul de instruire	,245(**)	,415(**)	1
Scorul „Căldură/Afecțiune”	0,158	0,129	0,038
Scorul „Ostilitate/Agresivitate”	0,02	-0,127	-0,057
Scorul „Indiferență/Neglijență”	-0,09	-0,133	-0,148
Scorul „Respingere nediferențiată”	-0,17	-0,051	-0,002
Scorul „Controlul paternal”	0,109	0,046	0,026
Scorul PARQ total	-0,082	-0,111	-0,06

* - $p < 0,005$; ** - $p < 0,001$

Concluzii

Este o diferență între familiile de origine a respondenților din diferite loturi. Caracteristicile familiilor, formulate ca nivelele de cultură și material, au corelație cu paternele de educație în cazul lotului alcătuit din pacienți cu depresie. Starea materială bună și nivelul de cultură înalt au corelația pozitivă cu perceperea atitudinii parentale ca cea acceptabilă și călduroasă, și corelația negativă cu perceperea atitudinii parentale ca cea respingătoare, agresivă sau neglijentă.

Bibliografie

1. Jacob, Th. J., Sheri L. (1997). "Parent—Child Interaction Among Depressed Fathers and Mothers Impact on Child Functioning," *Journal of Family Psychology*, 11, 4, 391-409.
2. Rohner, R. P., & Khaleque, A. (Eds.) (2005). *Handbook for the Study of Parental Acceptance and Rejection* (4th ed.). Storrs, CT: Rohner Research Publications
3. Amato, P. R., & Fowler, F. (2002). Parenting practices, child adjustment, and family diversity. *Journal of Marriage and the family*, 64, 703-716.
4. Veneziano, R. A. (2003). The importance of paternal warmth. *Cross-Cultural Research*, 37, 265-281.
5. Khaleque, A. (2004). Intimate adult relationships, quality of life, and psychological adjustment. *Social Indicators Research*, 69, 351-360.

DIFICULTĂȚI DIAGNOSTICE ÎN APRECIEREA MANIFESTĂRILOR PSIHOPATOLOGICE A DEBUTULUI TULBURĂRILOR MINTALE

Dumitru Merla, Lucia Carp, Nicolae Ciuperca, Maria Carp

Catedra Psihiatrie, Narcologie și Psihologie medicală, USMF “Nicolae Testemitanu”

Summary

Diagnostication difficulties in the appreciation of the psychopathology of the debute estates in mental disorders

The research is mainly focused on the clinical psychopathological manifestations appreciation in the debute estates of different nosological units. The study is based on a lot of